

NOVUM

Muzeum Jindřichohradecka

únor 2015

OHLÉDNUTÍ ZA ROKEM 2014

Uplynulý rok znamenal pro jindřichohradecké muzeum především návrat k průměrné návštěvnosti po období poklesu po roce 2008.

Opětovně se potvrdilo, že muzeum je živou součástí společnosti. Když není společnost v dobré ekonomické kondici anebo je politicky nestabilní, nemůže muzeum dosahovat trvale standardních výsledků. Zotavení v roce 2014 vedlo i k návratu návštěvníků. Trvalá dlouhodobá péče pracovníků muzea o zkvalitňování nabídky služeb veřejnosti tak nakonec přinesla odpovídající výsledky.

Rok 2014 lze dále hodnotit jako rok klidu pro muzeum. To nezaznamenalo žádné výjimečné úspěchy, ale ani nezdary. Odborní pracovníci prováděli standardní odborné muzejní činnosti, ekonomicko-provozní úsek zajišťoval návštěvnickou sezónu a péči o majetek svěřený muzeu bez havárií a problémů.

Popsaný klid neznamenal nečinnost. Muzeu se podařilo v průběhu roku pár zajímavých a kvalitních počinů.

Pro jindřichohradeckou širokou veřejnost patrně nejzajímavějším počinem bylo vydání publikace Jindřichohradecký uličník. Publikaci vydalo muzeum v úzké spolupráci se spolkem Přátel starého Jindřichova Hradce a představilo ji na listopadové přednášce spolku. Publikace se setkala s velkým

ohlasem a zřejmě se stala oblíbeným vánočním dárkem. Jindřichohradecký uličník patří k nejprodávanějším publikacím, které kdy muzeum ve své historii vydalo.

Drobným potěšujícím úspěchem byla výstava hraček Merkur ve výstavní síni Ve Svatojánské, která vrátila několik tisíc nadšených dospělých návštěvníků do dětských let. Zajímavé je, že tyto hračky zaujaly i děti, byť v nich nebylo ani stopy po moderních informačních technologiích. K úspěchu výstavy bezesporu přispěla možnost něco si osobně postavit, čehož využila naprostá většina návštěvníků.

*Vokální soubor X-TET při letním koncertu
v rajsském dvoře minoritského kláštera*

Návštěvnícky rovněž velmi úspěšný byl koncert Václava Neckáře a jeho skupiny Acoustic Písně a balady. Václava Neckáře do Hradce pozval Petr Příbyl a sám se koncertu zúčastnil jako host.

Byť akviziční činnost muzea poněkud negativně poznamenal nový Občanský zákoník, byla tato oblast činnosti muzea – i díky povýšení rozpočtu poprvé po sedmi letech – velmi úspěšná. Výjimečnou akvizicí byl jistě nákup tří portrétních obrazů od Františka Horčíčky, jednoho z nejtalentovanějších českých malířů 19. století. Na obrazech jsou vymalováni členové pošt-mistrovské rodiny Bayerů, ve své době jedné z nejbohatších jindřichohradeckých měšťanských rodin. Zajímavost na okraj – Horčíčka se do rodiny Bayerů přizemil.

Doufáme, že i další roky budou podobně poklidné a umožní pracovníkům muzea zodpovědně připravovat pro veřejnost množství odborně kvalitních a přitom návštěvnícky atraktivních akcí.

Děkují jménem muzea všem osobám a institucím, které muzeum v uplynulém roce 2013 nějakým způsobem podpořily.

Jaroslav Píkal

ARCHEOLOGIE MUzea JINDŘICHOHRADSKA V ROCE 2014 /I. část/

Rok 2014 byl z archeologického hlediska pro Muzeum Jindřichohradecka velice zajímavým. Naše aktivity jsme totiž prováděli na bezmála 50 lokalitách, kdy terénní poznatky přinesly řadu zajímavých informací k jednotlivým oblastem zdejšího regionu. Nedílnou součástí naší práce bylo také restaurování archeologických nálezů a zpracování poznatků do náleзовých zpráv.

Podstatná část archeologických dozorů souvisela s výstavou liniových staveb firmy EOn. Jde převážně o výkopy, které jsou vedeny v obcích a jejich nejbližším okolí. Především díky nim jsme mohli poměrně detailně poznat terénní statigrafickou situaci na konkrétním místě. Z pohledu dobových nálezů se jedná převážně o ojedinělé fragmenty užitkové keramiky, např. v Jindřichově Hradci - v Jarošovské a Svatojánské ulici, v parku pod Gymnáziem či u bývalého Urbanova mostu ve Zbuzanech, s objevenými zlomky užitkové keramiky z 15. až 17. století. Obdobné nálezy pochází z výkopů liniových staveb z Chlumu u Třeboně, Kostelní Radouně, Starého Města pod Landštejnem a Nové Bystřice.

Další naše terénní aktivity byly zaměřeny na dozory při renovaci objektů. Bezesporu nejzajímavější byly archeologické nálezy související s odvlhčením gotické Mikulášské kaple při kostele sv. Jana Křtitele v Jindřichově Hradci. Během zásahů do původních násypů byly objeveny dva fragmenty „polotvaru“ náhrobku ze světle červeného mramoru. Oba kameny, tvořící původně celek, nesou stopy základního opracování. Předpokládáme však, že se deska během této kamenické práce zlomila a jako nepotřebná poté byla vyhozena do zásypu pod podlahou kaple. Období gotiky a renesance dokládají zde nalezené fragmenty užitkové keramiky (zlomky těl a okrajů z hrnců, hrnků a džbánů), k neméně zajímavým pak patří novodobé zlomky skel z vitráží oken a drobné zvířecí kosti jako doklad dobového odpadu.

Další naše aktivity jsme směřovali do Třeboně. Zde jsme během rekonstrukce objektu Penzion Bílý jednorozec objevili velice zajímavé horizonty osídlení 14. až 16. století, datované především zlomky užitkové keramiky. Neméně zajímavé nálezy pak pochází z bývalého kláštera Augustiniánů v Třeboni, který byl v letech 2013-2014 přestavěn pro potřeby Státního oblastního archivu. Mimo zlomků keramiky jsme zde dohledali soubor zlomků zvířecích kostí, které dokládají stravu zde žijících augustiniánů. Mimo běžných kostí ze slepic a prasat se zde vyskytly kosti z tura domácího, hus a kachen. Zajímavá kolekce dalších nálezů je datována až do období baroka a je reprezentovaná především zlomky skleněných lahvíček.

Vladislav Burian

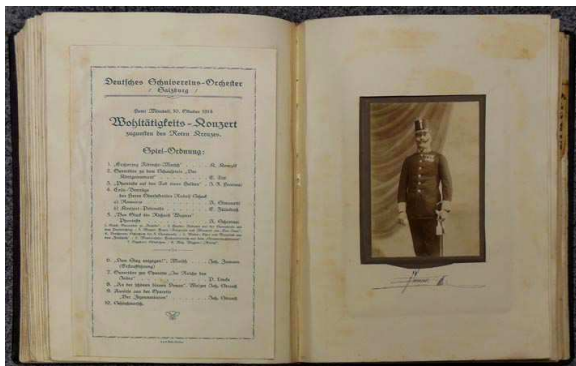
VELKÁ VÁLKA

ve sbírce Muzea Jindřichohradecka

Jedním se sbírkových fondů muzea, jenž obsahuje dokumenty a další památky na první světovou válku, je fond nazvaný Jan Zeman. Obsahuje především pozůstalost této významné jindřichohradecké osobnosti, kterou sám věnoval tehdejšímu městskému muzeu, ale i další předměty získávané postupně až do současnosti.

Jan Zeman se narodil 25. května 1865 v Praze, kde vystudoval konzervatoř a po krátkém angažmá v operním orchestru hrál na kontrabas a pozoun u vojenských hudeb v Praze, Plzni a ve Vídni. Od 1. ledna 1897 byl jmenován kapelníkem hudby jindřichohradeckého 75. pěšího pluku. Brzy se kapela pod jeho vedením stala známou a žádanou a byla často zvána k pohostinským vystoupením nejen do blízkého okolí, ale i do Tábora, Č. Budějovic a řady dalších měst. V letech 1906-1910 působil Zeman se svou houbou v Praze a po dvouletém pobytu v Jindřichově Hradci pak v Salcburku, kde pluk zastihla válka. Od listopadu 1918 žil opět v Hradci, byl jmenován kapelníkem hudby 29. pěšího pluku československé armády. V hodnosti kapitána odešel roku 1926 na odpočinek, dále však působil jako uznávaný odborník v několika jindřichohradeckých hudebních tělesech. Napsal na padesát skladeb, kromě vojenských pochodů to byla i hudba inspirovaná místy pobytu (např. Jindřichohradecká polka) či významnými osobnostmi (např. Mertův pochod). Jan Zeman zemřel 4. listopadu 1948 a je pochován na novém hřbitově.

Mobilizace v červenci 1914 zastihla Jana Zemana v Salcburku, jako kapelník však na rozdíl od plukovní hudby nemusel odjet na frontu a nastoupil na dovolenou. Teprve později působil u náhradního praporu v Debrecíně, v březnu 1917 ale i on musel do pole. Odjel do Haliče, po bitvě u Zborova byl pluk nasazen v jižním Tyrolsku na italské hranici. Koncem roku byl Zeman převelen do Debrecína, kde se stal správcem plukovního muzea.

Jan Zeman si pořídil zajímavý památník, do něhož si vlepoval výstřižky z novin, fotografie, programy koncertů plukovní hudby a další doklady svého působení v roli kapelníka. Tato „Kniha pamětní kapelníka Jana Zemana“, jak ji sám nazval, je jedním z nejzajímavějších předmětů fondu, spolu s rukopisnými inventáři plukovního muzea, památníky, zápisníky, korespondencí či úsměvnými karikaturami. Cenným dokladem Zemanovy činnosti za války je také deník, který si psal od března 1917 a jehož stránky vlepil do jednoho z fotografických alb, zařazených ovšem do sbírkového fondu Fotografie.

Z p r á v y

EXPOZICE MUZEA JINDŘICHOHRADECKA JSOU PRO VEŘEJNOST UZAVŘENY DO 31. BŘEZNA 2015

Knihovna Muzea Jindřichohradecka s badatelnou ve Štítného ulici poskytuje služby pro veřejnost celoročně v pondělí a ve středu od 12.30 do 15.30 hodin.

Setkání spolku Přátelé starého Jindřichova Hradce se koná **v pondělí 9. února od 18.30 hodin** v konferenčním sále muzea ve Štítného ulici. Na programu je v úvodu **Představení monografie Antonína Špáta NABLÍZKU JE ČLOVĚK**, dále následuje **VALNÁ HROMADA SPOLKU** a po ní tradiční přednáška PaedDr. Františka Fürbacha **JINDŘICHŮV HRADEC PŘED 100 LETY – 1915**. Vstup volný nejen pro členy spolku.

Klub historie letectví pořádá ve spolupráci s Muzeem Jindřichohradecka a za podpory Města Jindřichův Hradec přednášku Mgr. Vladislava Buriana **„LETCI Z JINDŘICHOHRADECKA NA BOJIŠTÍCH II. SVĚTOVÉ VÁLKY“**, která je věnovaná známým, ale často i neznámým faktům o osudech třinácti čs. válečných letců z území našeho regionu a nejbližšího okolí. Akce se koná v konferenčním sále muzea ve Štítného ulici **v pátek 13. února 2015 od 18.00 hodin**. Vstup volný nejen pro členy klubu.

Muzeum Jindřichohradecka a spolek **Přátelé starého Jindřichova Hradce** vydalo za výrazné podpory **Nadačního fondu Města Jindřichův Hradec novou publikaci „JINDŘICHOHRADECKÝ ULIČNÍK“ o historii pojmenování ulic a náměstí našeho města**. Knihu je možno si zakoupit v Informačním středisku a v knihkupectví „U Lenky“ v Panské ulici, v Galerii Inspirace na nám. Míru a v kanceláři muzea ve Štítného ulici za 240 Kč. **Členové spolku Přátelé starého Jindřichova Hradce si mohou publikaci zakoupit za zvýhodněnou cenu 180 Kč buď u předsedy spolku Jiřího Langera v Galerii Inspirace nebo u Pavly Míchalové v kanceláři muzea ve Štítného ulici.**

Jindřichohradecké muzeum vydalo **novou fotografickou publikaci Antonína Špáta s názvem NABLÍZKU JE ČLOVĚK**. Zájemci si mohou publikaci zakoupit za 240 Kč v Galerii Inspirace nebo u Evy Tušínové v kanceláři muzea ve Štítného ulici.

NOVUM – měsíční zpravodaj Muzea Jindřichohradecka

Odpovědný redaktor: PhDr. Jaroslav Píkal

Výkonný redaktor: Pavla Míchalová

Adresa: Muzeum Jindřichohradecka, Balbínovo náměstí 19/I,

Telefon: 384 363 660 (pokladna), 384 363 661 (pracovny),

Ročník XXIV. 2/2015

Registrační značka: MK ČR 11673

www.mjh.cz

Jindřichův Hradec, 377 01

E-mail: muzeum@mjh.cz